

že žalobkyně žalované na pravou stopu ukradených koní vskutku přivedla, nýbrž hledí-li se při výměře té i k dnešním silně otřeseným peněžním i hospodářským poměrům, pak nelze uznati odměnu, již žalobkyni přisoudil soud odvolací ve výši 600 K, za dostatečně přiměřenou. Poměry válečnými vyvolaná devaluace běžných platidel, k níž odvolací soud odmítl přihlížeti, ospravedlňuje dle § 273 c. ř. s. sama její zvýšení na obnos prvním soudem přiznaný, to jest na 1000 K.

Čís. 276.

Starosta obce není oprávněn, by sám od sebe změnil dodatečně podmínky, na nichž se obecní výbor usnesl a dle nichž zadány byly užítky z obecního statku.

(Rozh. ze dne 30. září 1919, Rv I 403/19.)

Obecní výbor obce B. ve schůzi, konané 12. března 1914. se usnesl, aby v lese, zvaném »Stránci«, patřícím ku kmenovému statku žalované obce, prodáno bylo dříví na stojato veřejnou dražbou. Dražba konala se 21. června 1914 za dražebních podmínek, které byly na schůzi obecního výboru v B. dne 9. dubna 1914 schváleny a před dražbou žalobci A. sděleny, jenž na podmínky ty přistoupil. V dražebních podmínkách praví se mimo jiné: »S kácením lesa musí býti započato letošním rokem (1914) a kupující zaplatí před započetím kácení plný kupní obnos; do 31. prosince 1915 musí býti veškeré dříví, pařezy a roští odvezeno, tak, by byl pozemek k vysázení nové kultury způsobilým. Nedodržení těchto dražebních podmínek má za následek zrušení koupě.« Žalobce, složiv vadium, vydražil při shora zmíněné dražbě dílec lesa, označený ořezanými stromy, stvrdiv podpisem dražební protokol ze dne 21. června 1914, že dražební podmínky jsou mu známy. Prodej tento schválil obecní výbor v B. dne 27. června 1914. Žalobce jsa majitelem pily, koupil dříví k dalšímu zpracování a prodeji. Následkem všeobecné mobilisace musel žalobce v červenci 1914 nastoupiti vojenskou službu. K jeho poukazu obrátila se jeho manželka s písemným dotazem na obec, co bude s lesem. Starosta, nedotázav se obecního výboru, odpověděl dopisem ze dne 12. září 1914, že zakoupení obecního lesa ve veřejné dražbě je dosud v platnosti, že však, pokud manžel žadatelky bude ve válce, nebudou na ni doléhati ku dodržení dražebních podmínek. Žalobce, vrátiv se v druhé polovici listopadu 1918 z válečné služby, nabídl se složití trhovou cenu za koupený dílec lesa, žalovaná obec však trhové ceny nepřijala a započala sama na základě usnesení obecního výboru z 23. listopadu 1918 s kácením lesa. Opíraje se o tento děj, učinil žalobce žalobní návrh, by uznáno bylo právem, že obec B. jest povinna dodržeti smlouvu kupní o díl lesa zvaného »Stránci« v B. označený ořezanými stromy, pokud se týče o stromy toho dílce lesa, se žalobcem dražebně učiněnou, že jest povinna dopustiti, by žalobce stromy dílce lesa toho pro sebe vykáceti dal, kmeny, pařezy a roští po vykácených stromech si odvezl. Procesní soud zamítl žalobu v podstatě z těchto důvodů: Dle ustanovení § 31 čís. 1 obec.

zřízení pro Čechy, podléhají všechna opatření, týkající se kmenového statku a jmění obce schválení obecního výboru; dle § 31 čís. 5 a § 55 obec. zřízení starosta jest oprávněn ve vlastní působnosti vyřizovati jen takové věci, které se týkají řádné správy obecního jmění a to v mezích usnesení obecního výboru. O takovou záležitost se však v tomto případě nejedná, naopak, jak uvedeno, jedná se o záležitost týkající se prodeje lesa, patřícího ku kmenovému statku žalované obce, tedy nikoli o věc, náležející k obyčejné správě jmění. Nebyl proto starosta oprávněn k dodatečné změně dražebních podmínek, prodeje tohoto kmenového statku se týkajících, naopak spadá tato věc v působnost obecního výboru. Ježto pak dotyčná změna v obecním výboru usnesena nebyla, jest prohlášení starosty v dopise z 12. září 1914 pro žalovanou nezávazné a dlužno naopak prodej ve smyslu dražebních podmínek pokládati za zrušený. O dovolací soud rozsudek ten potvrdil, vytknuv po právní stránce toto: Nesprávné právní posouzení věci odvozuje žalobce z té okolnosti, že prvý soud zamítl žalobu jedině proto, že tu jde o nakládání s kmenovým statkem žalované obce, které jest platné jen tehda, když se o tom usnese obecní zastupitelstvo § 31 obec. zřízení. Ač právnímu názoru prvního soudu, že vykácení části obecního lesa pokládati dlužno za nakládání s kmenovým statkem obecním, nelze přisvědčiti, poněvadž vykácení lesních stromů v tomto obecním lese jest jen nakládáním s užitkem a výtěžkem z tohoto obecního lesa a nikoli nakládáním a přeměnou lesní parcely, tož přece právem žalobě nebylo vyhověno. Není o tom sporu, že obecní výbor obce B. ve schůzi ze dne 12. března 1914 na tom se usnesl, by v lese »Stránci«, ku kmenovému statku žalované obci patřícímu, veřejnou dražbou dříví na stojato bylo odprodáno, že dražba ta dne 21. června 1914 za podmínek, ve schůzi výborové stanovených, se konala a že žalobce těmito dražebními podmínkami v naříkaném rozsudku uvedeným úplně se podvolil. Prvý soud skutkově zjistil, že obecním výborem v B. tyto dražební podmínky nebyly změněny. Přihlíží-li se k tomuto stavu věci a k tomu, že rozhodování o právech požitkových, jakož i vlastnosti předmětu majetkového jakožto obecního statku, či obecního jmění obecnímu výboru dotyčné obce přísluší (§ 69 obec. zřízení zák. ze dne 16. dubna 1864 čís. 7 z. z.), že obce, kterým náležejí lesy, jsou povinny, nechť jsou lesy ty obecním jměním (§ 69 obec. zřízení), neb obecním statkem (§ 70 obec. zřízení), hospodařiti v lesích těchto, jak to předpisuje zákon ze dne 14. ledna 1893 čís. 11 z. z. pro Čechy, že dle § 57 obec. zřízení starostovi přísluší v mezích usnesení spravovati obecní jmění a dohlížeti, jak se statku obecního užívá a jak se statek obecní zachovává, a uváží-li se, že dle toho obec. starosta o své vůli nebyl oprávněn od usnesení obecního výboru, týkajícího se řečených dražebních podmínek se odchylovati a je změňovati, a že žalobce těmito dražebními podmínkami nevyhověl, byla právem žaloba zamítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

Důvody:

Jisto jest, že smluveno bylo mezi stranami, že žalobce musí počítati s kácením lesa ještě v roce 1914, že před započatím kácení měl zaplatiti

plnou kupní cenu, že do 31. prosince 1915 měl býti s kácením hotov tak, by byl pozemek lesní k vysázení nové kultury způsobilý, jinak že nedodržení těchto podmínek má v zápětí zrušení koupě. Žalobce této své smluvní povinnosti nedostál a proto právem bylo usouzeno, že vedle ustanovení § 902 obč. zák. v původním doslovu, kterého tu dle předpisu § 105 třetí dílčí novely k obč. zák. užití sluší, smlouva podle souhlasné vůle stran uhasla, takže z ní žalobce žádných práv na plnění odvozovati nemůže. Žalobce snažil se sice dokázati, že tato původní smlouva byla pozměněna písemným prohlášením starosty žalované obce ze dne 12. září 1914, s nímž se spokojil a dle něhož byla mu lhůta ke kácení stromů prodloužena přes čas, po který bude konat vojenskou povinnost. Leč o tomto prohlášení bylo zjištěno, že učinil je starosta obce o své újmě bez souhlasu obecního výboru, a byla mu proto právem i odvolacím soudem odepřena pro žalovanou obec závaznost. Jest sice pravda, že usnesení, o které jde, týká se jen užitků z kmenového jmění, takže nelze je zařaditi mezi usnesení, jež § 31 odst. 1 obec. zřízení pro Čechy na myslí má a jež předpokládá opatření v příčině podstaty statku. Nicméně uvážiti dlužno, že obecní výbor jest dle § 30 obec. zřízení orgánem v záležitostech obecních se usnášejícím, a představenstvem obecní dle § 51 téhož zákona orgánem vedoucím správu a orgánem výkonným. Zejména v ohledu správy obecního jmění, o jakou tu beze vší pochyby jde, jest dle § 31 čís. 5 obec. zřízení výboru obecnímu přikázáno usnášeti se ve všech záležitostech, jež nenáleží k obyčejné správě jmění, kdežto starostovi přísluší dle § 57 téhož zákona správa jmění obecního pouze uvnitř mezi usnesení učiněných obecním výborem, tedy řádná obyčejná správa jmění obecního. V obor obyčejné správy jmění náleží veškeré úkony, jimiž provádí se upravený již způsob užívání majetkového objektu, tudíž veškeré úkony odůvodněné obyčejným během věci a z pravidla se opakující, vůbec úkony menší důležitosti (viz § 233 obč. zák.). Mezi takové úkony nelze čítati změnu dražebních podmínek, na nichž se byl výbor obecní usnesl, by platily pro zcizování užitků, z obecního statku získávaných. Neboť tu vybočuje starosta z mezí usnesení, obecním výborem učiněného, a stanoví jednotlivci mimořádné výhody, odchylující se od řádné správy majetku obecního, jak pro ni výbor obecní usnesením svým dal právě direktivu. Nemohl-li tudíž žalobce dodržeti podmínek smlouvou stanovených, a žádal-li prostřednictvím své manželky za jejich pozměnění, jednalo se o záležitost, která nenáleží již k obyčejné správě jmění a která proto dle § 31 čís. 5 obec. zřízení vyhrazena jest usnesení výboru obecního. Samovolné prohlášení starostovo, vybočující z oprávnění jemu § 57 obec. zřízení vytčeného, nemůže tudíž pro žalovanou obec založiti závazku, jak správně uznal odvolací soud. Marně se dovolatel odvolává na analogii čl. 56 obch. zák. Vždyť předpis o prokuristovi a generálním zmocněnci obchodním jest výmínečným předpisem, platícím výhradně jen pro tyto osoby, k nimž přece starostu obce, jehož právo zástupčí jest nad to zákonem omezeno, zajisté počítati nelze. Překročil-li tento zákonné neb speciálně obecním výborem mu udělené zmocnění, platí tu ustanovení § 1016 obč. zák., dle něhož, pokud překročení dodatně nebylo obcí schváleno, tuto nezavazuje. Poněvadž takové dodatné schválení se nestalo, správně bylo usouzeno, že žalobce nároku uplatňovaného nemá.